

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

ในบทนี้เป็นการนำเสนอสรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะจากการศึกษาวิจัย โดยในส่วนแรกนั้นจะขอนำเสนอสรุปผลของการศึกษาวิจัยก่อน และเสนอข้อเสนอนี้เป็นลำดับต่อไป ดังต่อไปนี้

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง "การรวมกลุ่มของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ" ในครั้งนี้เป็นการศึกษาการรวมกลุ่มของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ผ่านการเลือกตั้งทั่วไปเมื่อวันที่ 13 กันยายน 2535 เท่านั้นโดยจำแนกการรวมกลุ่มของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเหล่านั้นตามพรรคการเมืองที่สังกัดซึ่งแยกได้เป็น 9 พรรคการเมือง คือ

1. พรรคเอกภาพ	2. พรรคชาติพัฒนา
3. พรรคประชาธิปัตย์	4. พรรคชาติไทย
5. พรรคความหวังใหม่	6. พรรคเสรีธรรม
7. พรรคกิจสังคม	8. พรรคมวลชน
9. พรรคพลังธรรม	

ทั้งนี้ ได้ตั้งสมมติฐานคาดการณ์ว่าการที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตัดสินใจจะเข้าสังกัดกลุ่มหรือพรรคการเมืองใดนั้น เพราะเกิดจากอิทธิพลของปัจจัย 3 ประการ คือ อุดมการณ์ทางการเมือง ผลประโยชน์ทางการเมืองที่ได้รับ และภาวะผู้นำทางการเมือง เมื่อได้ดำเนินการทดสอบสมมติฐานดังกล่าว โดยมุ่งจะตรวจสอบแนวความคิดและทัศนคติของบรรดาเหล่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเหล่านั้นว่า มีความคิดเห็นโดยภาพรวมเกี่ยวกับเรื่องนี้อย่างไรในขั้นตอนแรกโดยไม่คำนึงว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเหล่านั้นจะสังกัดพรรคการเมืองใดเป็นประการแรก อีกประการหนึ่งเป็นการตรวจสอบแนวความคิดและทัศนคติของสมาชิกสภาผู้แทนเหล่านั้นว่าการที่เข้าสังกัดพรรคการเมืองใดๆ นั้น เพราะเหตุว่าพรรคการเมืองนั้นมีนโยบายของพรรคที่แตกต่างจากพรรคอื่น มีการเสนอผลประโยชน์ทางการเมืองที่แตกต่างกับพรรคอื่น หรือมีผู้นำของพรรคหรือของกลุ่มที่แตกต่างจากพรรคอื่น จึงทำให้

ตัดสินใจเรื่องเข้าสังกัดพรรคนั้น ๆ ทั้งนี้ได้ดำเนินการวิเคราะห์โดยคำนึงถึงความแตกต่างของสภาพภูมิหลังของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ประการที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยภาพรวมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือโดยไม่คำนึงถึงพรรคการเมืองที่สังกัด จะเห็นว่าแนวความคิดและทัศนคติในเรื่องของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจรวมกลุ่มหรือสังกัดพรรคการเมืองทั้งอุดมการณ์ทางการเมือง ผลประโยชน์ทางการเมืองที่ได้รับและภาวะผู้นำ ส่วนใหญ่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือยอมรับว่าปัจจัยทั้ง 3 ประการ มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจที่จะเลือกเข้าสังกัดกลุ่มหรือพรรคการเมืองใด เพราะจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในเบื้องต้น สรุปได้ดังนี้

1. การเข้าสังกัดพรรคการเมืองใด ส.ส. จะยึดเอาแนวนโยบายและแนวทางการแก้ไขปัญหาของพรรคการเมืองนั้น ๆ ที่สอดคล้องกับแนวนโยบายและแนวทางแก้ไขปัญหามากที่สุดเป็นปัจจัยในการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหานั้นต้องเป็นการแก้ไขปัญหของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2. ส.ส. จะเลือกเข้าสังกัดพรรคการเมืองใดจะมองว่าพรรคการเมืองนั้นเป็นพรรคที่มีชื่อเสียงและมีบารมี และอำนาจมากเพียงพอที่จะสามารถผลักดันนโยบายและแนวทางการแก้ไขปัญหของพรรคให้บรรลุผลสำเร็จตามที่วางไว้ได้

3. เข้าสังกัดเพราะการตามไปสังกัดพรรคเดียวกับผู้ที่ให้ความอุปถัมภ์กับตนกล่าวคือ ผู้ที่ให้ความอุปถัมภ์เข้าสังกัดพรรคการเมืองใด ส.ส. ก็จะย้ายตามไปสังกัดพรรคการเมืองนั้นด้วย

4. เข้าสังกัดพรรคเพราะมีความสัมพันธ์กันเป็นส่วนตัว เช่น เป็นเพื่อน ญาติ เคยทำงานร่วมกันมาก่อน นักเรียนรุ่นเดียวกัน และชวนกันไปอยู่พรรคเดียวกัน

5. เข้าสังกัดเพราะได้รับการเชิญชวนจากบุคคลสำคัญซึ่งเป็นบุคคลที่ ส.ส. ให้ความเคารพนับถือ เคยมีปัญหากับ ส.ส. มาก่อน ที่ ส.ส. ต้องเกรงใจ

6. เข้าสังกัดพรรคเพื่อแลกเปลี่ยนกับผลประโยชน์ต่าง ๆ ที่พรรคเสนอมให้ ซึ่งผลประโยชน์ต่าง ๆ ที่พรรคเสนอนั้น โดยทั่วไปแล้วได้แก่ ตำแหน่งทางการเมือง เช่น ตำแหน่งรองหัวหน้าพรรค เลขานุการพรรค รัฐมนตรี เลขานุการรัฐมนตรี เป็นต้น และเงินค่าใช้จ่ายในการหาเสียงเลือกตั้งจำนวนมาก ซึ่งถ้าเป็นที่พอใจของ ส.ส. แล้ว ส.ส. ก็จะเข้าสังกัดพรรคนั้น

7. เข้าสังกัดพรรคเพราะเป็นพรรคการเมืองที่ประชาชนทั่วไปรู้จักและนิยม ซึ่งจะช่วยให้สามารถที่จะเรียกคะแนนนิยมได้ง่ายเมื่อลงสมัครรับเลือกตั้ง

8. เข้าสังกัดพรรคเพราะหวังที่จะได้รับความเจริญก้าวหน้าในทางการเมืองโดยได้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่สำคัญ ๆ เช่น รัฐมนตรี เลขาธิการรัฐมนตรี เป็นต้น

9. นอกจาก ส.ส. จะเข้าสังกัดพรรคด้วยเหตุผลต่าง ๆ ดังกล่าวแล้ว ส.ส.ยังเข้าสังกัดพรรคเพราะมีความศรัทธาในตัวผู้นำของพรรคอีกด้วย

ประการที่ 2 ในส่วนของการตรวจสอบแนวความคิดและทัศนคติของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือโดยจำแนกตามพรรคการเมืองที่สังกัดเพื่อตรวจสอบว่าการที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือไปสังกัดอยู่ในพรรคการเมืองใดนั้นเพราะปัจจัยทั้ง 3 ประการ ของพรรคการเมืองนั้นเป็นที่ยอมรับชื่นชมและพอใจของสมาชิกที่ไปสังกัดเหมือนกันหรือคล้ายคลึงกัน โดยปัจจัยทั้ง 3 อย่าง ของพรรคนั้นแตกต่างจากพรรคการเมืองอื่น ๆ ใดหรือไม่

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตรวจสอบแนวความคิดและทัศนคติในส่วนนี้ปรากฏว่า ในส่วนของพรรคการเมืองต่าง ๆ ทั้ง 9 พรรค ที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเลือกเข้าสังกัด ปัจจัยทั้ง 3 ประการ ไม่ว่าจะเป็นอุดมการณ์ทางการเมือง ผลประโยชน์ทางการเมืองที่ ส.ส.ได้รับหรือแม้แต่ภาวะผู้นำทางการเมืองของพรรคการเมืองนั้น ๆ ไม่ได้มีความแตกต่างกันอย่างเด่นชัดพอจะสรุปได้เลยว่าทั้ง 9 พรรคการเมือง มีความแตกต่างกันในปัจจัยดังกล่าวแม้จะถึงขั้นแยกสภาพภูมิหลังของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งมีความแตกต่างกันมาตรวจสอบก็ตาม ปัจจัยทั้ง 3 ประการ ที่กำหนดไว้ก็ไม่ได้มีความแตกต่างกันอย่างโดดเด่นพอจะสรุปได้ว่า มีความแตกต่างกันของแต่ละพรรคการเมืองจนเป็นเหตุให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแต่ละคนจึงเลือกเข้าสังกัดพรรคการเมืองต่าง ๆ กันตามความคิดและความชอบที่มองว่าพรรคการเมืองนั้นเป็นนโยบายทุก ๆ ด้าน หรือส่วนใหญ่อสอดคล้องกับความต้องการของตนมากที่สุด

จึงน่าจะสรุปได้ว่า ทัศนคติข้อมูลที่วิเคราะห์แล้วพรรคการเมืองต่าง ๆ ที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเข้าสังกัดไม่ได้มีความแตกต่างกันอย่างเห็นเด่นชัดเลย ทั้งในเรื่องของอุดมการณ์ทางการเมือง ผลประโยชน์ทางการเมืองที่ได้รับและภาวะผู้นำทางการเมืองซึ่ง น่าจะมองได้ว่าปัจจัยทั้ง 3 อย่างมีความผสมผสานกันและคล้ายคลึงกันทุกพรรคการเมืองแต่การเลือกสังกัดของใครคนนั้น น่าจะขึ้นอยู่กับสถานการณ์ทางการเมืองในขณะนั้น ๆ เป็นสำคัญ

เพราะฉะนั้นสรุปผลการวิจัยในเรื่อง "การรวมกลุ่มของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ" โดยการตั้งสมมติฐานว่า ปัจจัยที่สำคัญที่มีอิทธิพลต่อการรวมกลุ่มคือ อุดมการณ์ทางการเมือง ผลประโยชน์ทางการเมืองที่ได้รับและภาวะผู้นำ สรุปได้ว่าปัจจัยทั้ง 3 ประการดังกล่าวยังไม่มี ความเด่นชัด เพียงพอจะมองได้ว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือในปัจจุบันที่จะเลือกเข้าสังกัดพรรคการเมืองใด

จากผลสรุปของการวิจัยดังกล่าว การรวมกลุ่มในลักษณะที่จำแนกตามพรรคการเมืองที่สังกัด ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อาจมองว่าเป็นการแบ่งการรวมกลุ่มที่เป็นทาง การเกินไปและเป็นกลุ่มใหญ่เกินไป น่าจะเป็นผลที่ผลสรุปในเรื่องแนวความคิดและทัศนคติของผู้ตอบแบบ สอบถามอันเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 97 คน ออกมาชัดเจนนัก ไม่ว่าจะ เป็นด้านอุดมการณ์ทางการเมือง ผลประโยชน์ทางการเมืองที่ได้รับ หรือแม้แต่ปัจจัยทางด้าน ภาวะผู้นำทางการเมืองก็ตาม ซึ่งถ้าพิจารณาโดยพฤติกรรมที่แสดงออกในปัจจุบันหลายๆ ประการประกอบ แล้วการรวมกลุ่มของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในลักษณะ เป็นกลุ่มเล็กกลุ่มน้อยก็มีมากมายทั่วไป โดยเฉพาะ ในพรรคการเมืองที่สังกัดด้วยกันยังมีหลายกลุ่มดังที่ เคยได้ยินคำว่า "มุ้งเล็กมุ้งใหญ่" นั้นเอง และถ้า ศึกษาถึงกลุ่มมุ้งเล็กมุ้งใหญ่ได้อย่างลึกซึ้งก็คงจะมองเห็นถึง ความแตกต่างอย่างโดดเด่นได้ว่าปัจจัยทั้ง 3 ประการที่กำหนดไว้ มีอิทธิพลที่สำคัญต่อการรวมกลุ่มของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือหรือไม่อย่างไร แต่เนื่องจากข้อจำกัดในเรื่องเวลาของการทำการศึกษาวิจัยจึงไม่ได้เจาะลึก ลงไปถึง "มุ้งเล็กมุ้งใหญ่" ดังกล่าวได้ แต่ทั้งนี้จะแยกให้ผู้สนใจได้รับทราบในที่นี้ก่อนเพื่อว่าในอนาคตจะมีผู้สนใจในเรื่องนี้จะได้ทำการศึกษาค้นคว้าได้อย่างลึกต่อไป

การรวมกลุ่มของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

1. พรรคประชาธิปัตย์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือในสังกัดพรรค ประชาธิปัตย์นี้ถ้าพิจารณาดูแล้วจะเห็นว่าที่สังกัดโดยตรงจากหัวหน้าพรรคหรือที่หัวหน้าพรรคเป็นผู้สนับสนุน โดยตรงไม่มี แต่จะมีผู้นำในภูมิภาคที่สมาชิกของพรรคอยู่ในสังกัดแยกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ

สมาชิกที่สังกัดกลุ่มของ นายสุทัศน์ เงินหมื่น จะประกอบด้วย

1. นายอิสระ สมชัย	2. นายวิฑูรย์ นามบุตร
3. นายโรวาท จุลโคตร	4. นายอภิชาติ ตีรสวัสดิ์ชัย
5. นายฉลาด ขามช่วง	6. นายรัชชัย ศรีลาภ
7. นายอานวย ปะติเส	

ซึ่งตามข้อเท็จจริงแล้ว นายสุทัศน์ เองก็ขึ้นตรงกับ นายชวน หลีกภัย หัวหน้าพรรคเช่นกัน

สมาชิกที่สังกัดกลุ่มของ นายนิพนธ์ พร้อมพันธุ์ จะประกอบด้วย

1. นายทรงชัย อินทรารักษ์	2. นายกฤษฎาภรณ์ แดงโรสภา
3. นายทรงพล โลหะโชติ	4. นางเตือนใจ นุอุปละ
5. นายไชยยศ จิรเมธากร	

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสังกัดพรรคประชาธิปัตย์ที่เหลือนั้นยังไม่เด่นชัดว่าอยู่ในกลุ่มใด ยังเป็นลักษณะการช่วยตัวเอง หรือพรรคให้การสนับสนุนมาเฉพาะ เช่น นายพรเทพ เตชะไพบูลย์ เป็นต้น

2. พรรคความหวังใหม่ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของพรรคความหวังใหม่ พอยแยกเป็นกลุ่มที่เห็นเด่นชัดได้ดังนี้

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสังกัดกลุ่มของ นายพิศาล มุลศาสตร์สาทร ประกอบด้วย

1. นายสวัสดิ์ สืบสายพรหม	2. นายสุรศักดิ์ เทียมประเสริฐ
3. นายเทิดภูมิ ใจดี	4. นายเฉลิมยศ แสนวิเศษ
5. นายพูนสวัสดิ์ มุลศาสตร์สาทร	6. นายวิทยา ชันอาสา
7. นายภูมินทร์ สีธีระประเสริฐ	

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สังกัดหัวหน้าพรรคความหวังใหม่โดยตรง และผ่านทางผู้สนับสนุนที่มีอิทธิพลในพื้นที่คือ นายเจริญ ดำรงพัฒนกิจ เป็นบางส่วน ประกอบด้วย

1. นายบวร ภูจรีต	2. นายสังข์ทอง ศรีธเรศ
3. นายขุนทอง ภูควิวเดือน	4. นายพา อักษรเสื่อ
5. นายสมศักดิ์ เกียรติสุรนนท์	6. นายสุรวิทย์ คนสมบูรณ์
7. นายระวี กิ่งคำวงศ์	8. นายสุรพร คณบดีตั้งตระกูล
9. นายวิชัย ชัยจิตตวิมลกุล	10. นายเฉลิมพล สนิทวงศ์ชัย
11. นายเกษม รุ่งธนเกียรติ	12. นายบุญคง วิสมหมาย
13. นายเฉลิมชัย อุฬารกุล	14. นายฉัตรชัย เอียสกุล
15. นายเฉลิมชัย เอียสกุล	16. นายพิทักษ์ ศรีตะบุตร

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สังกัดกรมการบริหารพรรค (นายทวี ไกรคุปต์)

ประกอบด้วย

1. นายไพจิต	ศรีวรรณ	2. นายอรรถสิทธิ์	ทรัพย์สิทธิ์
3. นายกรีช	กงเพชร	4. นายเกียรติ	ศรีสุรินทร์
5. นายสนิท	จันทร์วงศ์		

จากการแบ่งกลุ่มของสมาชิกพรรคความหวังใหม่ที่แยกได้ 3 กลุ่ม นั้นโดยข้อเท็จจริงกลุ่มที่ 1 ค่อนข้างจะเห็นเด่นชัดแน่นอนที่สุด แต่กลุ่มที่ 2 และ 3 นั้น สมาชิกที่สังกัดทั้ง 2 กลุ่ม ยังไม่เด่นชัดเท่าที่จะยืนยันได้ 100% เพราะสมาชิกบางคนสังกัดทั้ง 2 กลุ่ม คือ ภาพรวมมองเห็นชัดว่าอยู่ในกลุ่มที่ 2 แต่ขณะเดียวกันบางครั้งก็ไปอาศัยการสนับสนุนจากผู้นำของกลุ่มที่ 3 เช่น นายพิทักษ์ ศรีตะบุตร นายระวี กิ่งควางค์ นายสุพร คณัตต์ตระกูล เป็นต้น

3. พรรคชาติพัฒนา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของพรรคชาติพัฒนา พอแยกกลุ่มที่สังกัดที่เห็นเด่นชัด ได้ดังนี้

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สังกัดกลุ่มของ นายกร ทัพพะรังสี, พล.อ.ชาติชาย ชุณหะวัณ, นายสุวัจน์ ลิปตพัลลภ, พล.อ. อาทิตย์ กำลังเอก ประกอบด้วย

1. นายวุฒิชัย	สงวนวงศ์ชัย	2. นายวรรณรัตน์	ชาญกุล
3. พ.ต.ท.สมชาย	เพชรประเสริฐ	4. นายจำลอง	ครุฑขุนทด
5. นายยุทธศิลป์	ตปนะกุล	6. นายไพโรจน์	สุวรรณผลวี
6. นายลาพงษ์	พิลาสมบัติ	7. นายกอร์บศักดิ์	สภาวสุ
8. พล.ต.ต.วุฒิ	สุโรศล		

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สังกัดกลุ่มของ นายประจวบ ไชยสาส์น ประกอบด้วย

1. นายปัญญา	ศรีปัญญา	2. นายมานะ	กูสกุล
3. นายบรรจง	โรจมิตรินทร์	4. นายเกษม	มาลัยศรี
5. นายวิเชียร	ชาวษา	6. นายไชยา	พรหมา
7. นายสุรศักดิ์	บัวขาว		

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สังกัดกลุ่ม "โอสถานุเคราะห์" ประกอบด้วย

1. นางอรดี	สุทศศรี	2. นายจีรมิตร	อุดมธรรมภักดี
3. นายประสพ	บุษราคัม	4. นายอติศักดิ์	ภคกุลกานนท์

นอกจากนี้จะเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ยังไม่เด่นชัดว่ารวมอยู่ในกลุ่มใดหรือกลุ่มใดเป็นผู้ให้การสนับสนุนอยู่

4. พรรคชาติไทย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของพรรคชาติไทย พอแยกกลุ่มที่สังกัดที่เห็นเด่นชัด ได้ดังนี้

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สังกัดกลุ่มของ เลขาธิการพรรคชาติไทย ประกอบด้วย

1. นายอร่าม	โหล่วีระ	2. นายเจริญ	จรรย์โรดม
3. นายอนุรักษ์	จรีมาศ	4. นายวิรัช	รัตนเศรษฐ
5. นายประกิจ	พลเดช		

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สังกัดกลุ่มของ นายอนูวรรตน์ วัฒนพงศ์ศิริ ประกอบด้วย

สมาชิกที่สังกัดพรรคสามัคคีธรรมเก่า คือ

1. นายชัชวาลย์	ชมภูแดง	2. นายจันทงค์	โพธิสาร
3. นายเนวิน	ชิดชอบ	4. นายชัย	ชิดชอบ
5. นายทรงศักดิ์	ทองศรี	6. พ.ต.สีห์ท่อม	วิจิตรสาร

สมาชิกส่วนที่เหลือยังไม่เด่นชัดว่า อยู่ในกลุ่มใดแต่ส่วนใหญ่แล้วจะเป็นเอกเทศของตัวเอง เช่น นายกฤษ ประการแก้วรัตน์ หรือ นายทอง ศิริบริษาพงษ์ เป็นต้น

5. พรรคกิจสังคม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของพรรคกิจสังคมนี้นับเกือบทั้งหมดจะสังกัดโดยตรงกับกลุ่มของหัวหน้าพรรคจะมีที่เป็นเอกเทศของตนเองก็มี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของจังหวัดศรีสะเกษ คือ นายปิยะฉัตร วัชรภรณ์ และนายคณัญฤทธิ์ วัชรภรณ์ เท่านั้น และส่วนสมาชิกอีกบางคนที่ไม่เด่นชัดว่าสังกัดกลุ่มของหัวหน้าพรรคโดยตรงหรือไม่ก็ คือ นายดุสิต โรสิตชา นายสุวิทย์ คุณกิตติ และนายรักเกียรติ สุขชนะ เป็นต้น

นอกจากนั้นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่เหลือคือ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สังกัดพรรคพลังธรรม พรรคมวลชน และพรรคเอกภาพ นั้น จะเป็นสมาชิกที่อยู่ในการดูแลของพรรคเป็นหลักทั้งนั้น ต้องดูแลตัวเองด้วยก็จะเป็นพรรคพลังธรรม แต่ไม่มีลักษณะที่เด่นชัดที่จะมองเห็นว่าจะมีกลุ่มใดนอกเหนือจากพรรคมหาชนสนับสนุนหรือไปรวมกับกลุ่มใด

การแยกกลุ่มในลักษณะ "มุ้งเล็กในมุ้งใหญ่" ดังกล่าวนี้นี้ได้บอกไว้แต่ต้นแล้วว่า เป็นการทำการสังเกตพฤติกรรมที่แสดงออกและจากความคุ้นเคยที่เคยร่วมปฏิบัติงานกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมาหลายปีรวมถึงตลอดถึงการสอบถามจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือหลายคนและก็ได้รับการยืนยันข้อเท็จจริงในขณะนี้ แต่ในอนาคตในภายภาคหน้าก็ไม่สามารถจะยืนยันว่ากลุ่มดังกล่าว ในแต่ละพรรคการเมืองจะมีความคงสภาพอยู่เช่นนั้นหรือเปลี่ยนแปลงไปบ้างมากหรือน้อยก็ไม่สามารถจะคาดการณ์ได้ แต่ทั้งนี้ถ้ามีผู้สนใจจะศึกษานเรื่องการรวมกลุ่มของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือสักลงไปถึงกลุ่มต่าง ๆ ดังที่ได้แยกไว้นั้นก็น่าจะมองเห็นได้อีกระดับหนึ่งว่า กลุ่มแต่ละกลุ่มในแต่ละพรรคการเมืองที่รวมตัวกันอยู่นั้น อะไรคือปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้สมาชิกเหล่านั้นสังกัดในกลุ่มนั้น สาเหตุจะเป็นเพราะอุดมการณ์ทางการเมืองที่สอดคล้องกันจึงรวมกันอยู่หรือเป็นเพราะผลประโยชน์ทางการเมืองที่ทุกคนได้รับอย่างพอใจทำให้รวมกันอยู่ หรืออาจจะเป็นเพราะภาวะผู้นำทางการเมืองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในกลุ่มนั้น เป็นที่ยอมรับของเหล่าสมาชิกจึงทำให้บุคคลเหล่านั้นมารวมกันอยู่หรือทั้ง 3 ประการ แต่ทั้งนี้ก็เป็นที่ยอมรับอยู่ว่าในการรวมกลุ่มของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้นมิใช่จะมีเพียงปัจจัย 3 ประการ ที่นำมาศึกษาเท่านั้นยังมีปัจจัยอีกมากมายที่เป็นทั้งปัจจัยที่สำคัญโดยตรงหรือเป็นปัจจัยทางอ้อมที่มีอิทธิพลเกื้อหนุนให้เกิดการตัดสินใจรวมกลุ่มก็ได้ อาทิเช่น ปัจจัยทางด้านวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณี ภาษาท้องถิ่นที่เหมือนกัน หรือประวัติศาสตร์ความเป็นมาของพรรคการเมืองนั้น ๆ ตลอดจนสถานการณ์ทางการเมืองในขณะนั้น ก็อาจจะเป็นตัวกำหนดการรวมกลุ่ม เป็นต้น แต่มีข้อสังเกตอยู่ประการหนึ่งคือ การปกครองของไทยเป็นการปกครองในระบอบประชาธิปไตย แบบรัฐสภา เพราะฉะนั้น เสียงข้างมากของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างพลังอำนาจต่อรองกับรัฐบาล ที่บริหารประเทศได้เป็นอย่างดี ด้วยเหตุนี้ ทุกกลุ่มหรือทุกพรรคการเมืองจึงดำเนินการทุกวิถีการเพื่อจะให้กลุ่มของตนหรือพรรคการเมืองที่ตนสังกัด เป็นกลุ่มใหญ่หรือพรรคการเมืองเสียงข้างมาก ทั้งนี้ก็เพื่อให้จะได้เข้ามาเป็นผู้จัดตั้งรัฐบาล ซึ่งผิดกับแนวความคิดในเรื่องการรวมกลุ่มทางการเมืองของอเล็กซิส เดอ ท็อกเกอะวิลส์ วิชาที่ว่าการศึกษาระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยของประเทศสหรัฐอเมริกา ที่ประสบผลสำเร็จมาจนทุกวันนี้ว่า การรวมกลุ่มทางการเมืองของประเทศสหรัฐอเมริกา นั้น ด้วยเหตุเป็นการรวมกลุ่มเนื่องจากการแยกตัวออกจากประเทศอังกฤษ โดยเป็นผู้มีศาสนา ภาษา

ชนบทร่วมกันมากมายเหมือนกัน กฎหมายเกือบจะเป็นฉบับเดียวกัน และที่สำคัญการมีศัตรูคนเดียวกัน ทำให้พวกเขามารวมกัน โดยมีความเสมอภาคทางด้านทรัพย์สินสมบัติ สติปัญญา และความรู้สึกว่าเป็นชาติหนึ่งชาติเดียวกัน แม้กระนั้นสังคมของสหรัฐอเมริกาไม่ได้ยึดติดหรือยกย่องหรือทำตามผู้นำของเขาทุกอย่าง หากเขาถือว่า "ราษฎรไม่มีอะไรที่แสดงว่าตนเหนือกว่าคนอื่น" เขาไม่จำเป็นต้องเชื่อฟังหรือเคารพกัน เขาใช้ความยุติธรรมร่วมกันและปกครองรัฐร่วมกัน และทุกคนจะยอมรับอย่างเต็มใจว่าเพื่อนร่วมชาติของตนเท่าเทียมกับตน ซึ่งแนวความคิดนี้ก็อาจจะเป็นปัจจัยอีกอย่างหนึ่งที่ ส.ส. ของไทย โดยเฉพาะผู้ที่ได้รับการศึกษาหรือใกล้ชิดกับประเทศสหรัฐอเมริกา อาจจะยึดเป็นแนวทางในการรวมกลุ่มหรือเลือกสังกัดพรรคการเมืองก็ได้

นอกจากนี้ จากการสังเกตของผู้ศึกษาวิจัย ที่ได้ลงปฏิบัติงานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้ง 17 จังหวัดเพื่อทำงานเกี่ยวกับข่าวการเลือกตั้ง ตลอดทั้งความเป็นผู้ที่เกิดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และเติบโตรับราชการในภาคนั้น มากกว่า 10 ปี ได้มีโอกาสคลุกคลี ใกล้ชิดกับ ส.ส. และประชาชนเหล่านั้น การรวมกลุ่มของ ส.ส. ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ไม่ว่าจะสังกัดพรรคใด ส่วนใหญ่ที่สำคัญจะหนีไม่พ้นการได้รับการสนับสนุนทางด้านต่าง ๆ จากพรรคการเมืองนั้น ๆ อย่างพอใจ เป็นหลักใหญ่ก่อน

เพราะเหตุว่า ส.ส. โดยส่วนใหญ่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จะมีสถานภาพทางการเงินที่จำกัดโดยเฉพาะสภาพภูมิหลังที่ ส.ส. ส่วนใหญ่ มาจากข้าราชการประจำ ถึงแม้ว่าในการเลือกตั้งแต่ละครั้งบางคนก็ไม่ได้อาศัยเงินในการซื้อเสียงก็ตาม แต่การระดมค่าใช้จ่ายอย่างอื่น ๆ ก็มีมากมายเกิดกว่าที่ตัวบุคคลเหล่านั้นจะรับได้ด้วยตนเอง เช่น ค่าใช้จ่ายสำหรับผู้ช่วยในการหาเสียง (หัวคะแนน) ค่าเลี้ยงดูผู้สนับสนุน ซึ่งมีจำนวนมากโดยเฉพาะภาคอีสาน ประเพณีการจัดเลี้ยงอาหาร เป็นสิ่งสำคัญ และแสดงถึงความมีน้ำใจของเจ้าภาพสำหรับผู้มาเยือน ซึ่งมีการเลี้ยงกันก่อนจะมีการเลือกตั้งจริง ๆ ประมาณ 1-2 เดือน และการเลี้ยงดูก็เป็นการเลี้ยงตลอด 24 ชั่วโมง ก็ว่าได้ นอกจากนั้นยังต้องมีค่าใช้จ่ายอื่น ๆ อีกอีกประการ ดังนั้น การได้รับข้อเสนอในการช่วยเหลือทางปัจจัยดังกล่าวจากกลุ่มหรือพรรคการเมืองใด ๆ จึงเป็นข้อเสนอที่น่าพอใจมากสำหรับ ส.ส. ในภาคอีสาน บางส่วน นอกจากนี้ในส่วนของ ส.ส. เองแต่ละคนจะมุ่งเน้นการหาเสียงเป็นการหาเสียงเฉพาะตัวเท่านั้น มีน้อยมากที่จะหาเสียงเป็นทีม เพราะฉะนั้น ส.ส. แต่ละคนจึงมุ่งเน้นที่จะสร้างศรัทธาและผลงานให้ปรากฏขึ้นต่อหน้าประชาชนเฉพาะในเขตเลือกตั้งของตนเป็นส่วนใหญ่เท่านั้น ในเขตพื้นที่อื่น ส.ส. ดังกล่าวจะให้ความสนาใจน้อยมาก จนอาจกล่าวได้ว่า ส.ส. ดังกล่าวจะเป็น ส.ส. สำหรับเขตเลือกตั้งนั้นเท่านั้น มิใช่ ส.ส. อันเป็นตัวแทนของประชาชนทั่วประเทศ ซึ่งจากการหาเสียงและสร้างผลงานเพื่อสร้างศรัทธากับประชาชนในเขต

เลือกตั้งของคนเท่านั้นของคนเท่านั้น ก็เป็นมูลเหตุที่ถูกฝังให้ ประชาชนนิยมเลือกตัวบุคคลมากกว่าที่จะมองถึงนโยบายของพรรคการเมือง อันส่งผลให้การเข้าสังกัดพรรคการเมืองใด ๆ ของ ส.ส. จึงเป็นเพียงการเข้าร่วมเพื่อให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดเท่านั้น ส่วนการตัดสินใจที่จะเข้ากลุ่มใดหรือพรรคการเมืองใด ก็น่าจะเป็นเหตุผลในเรื่องของความได้เปรียบที่ว่าตนจะได้รับโอกาสสูงที่สุดในการที่จะได้รับการเลือกตั้ง ซึ่งความได้เปรียบที่ว่าดังกล่าว ก็มีปัจจัยเกื้อหนุนมากมาย ดังที่ได้อธิบายมาแล้ว เพราะฉะนั้น การศึกษาการรวมกลุ่มของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือครั้งนี้ได้ศึกษาเพียงปัจจัย 3 ประการ ที่กำหนดขึ้นเท่านั้น เพื่อพิสูจน์ว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญที่มีอิทธิพลต่อการรวมกลุ่มของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือหรือไม่ ซึ่งผลการศึกษาวิจัยก็ปรากฏออกมาแล้วดังที่ได้อธิบายให้ทราบแล้วในตอนต้น

ข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง "การรวมกลุ่มของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ" ในครั้งนี้ มูลเหตุที่สนใจศึกษาก็เนื่องมาจากการศึกษาประวัติศาสตร์ทางการเมืองในอดีตของภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ผ่านมาตลอด 60 ปี จะพบว่าภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นภาคที่มีความเจริญทั้งทางเศรษฐกิจ สังคมการเมือง สืบหลังกว่าทุก ๆ ภาคในประเทศไทย ส่วนหนึ่งอาจจะมองไปที่ว่า เพราะลักษณะภูมิศาสตร์ไม่เอื้ออำนวยในการพัฒนาด้านต่าง ๆ เพราะเหตุว่าประชากรส่วนใหญ่จะมีอาชีพเกษตรกรรมซึ่งต้องอาศัยธรรมชาติเป็นสำคัญ ถ้าปีไหนธรรมชาติไม่เอื้ออำนวย เช่น ฝนแล้ง น้ำท่วมประชาชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือจะได้รับความเดือดร้อนอย่างมาก ผลผลิตทางการเกษตรซึ่งรดยกตกก็ได้ผลไม่เต็มที่อยู่แล้วก็ยังเสียหายหนักเข้าไปอีก เพราะฉะนั้นภาระหนี้สินก็จะตามมาและจะ "พอกหางหมู" มากขึ้นเรื่อย ๆ トラบาคที่การเพาะปลูกยังต้องอาศัยธรรมชาติอยู่ตลอดเวลาเมื่อสภาพหนี้สินเกิดขึ้นมากมายปัญหาต่าง ๆ ก็จะตามมา การทิ้งไร่นาทิ้งถิ่นที่อยู่อพยพเข้ามาหางานทำในเมืองใหญ่ ๆ ก็จะมีขึ้นตลอดเวลาและอย่างต่อเนื่อง สุดท้ายก็จะมาก่อให้เกิดปัญหาแหล่งสลัมให้เกิดขึ้นในเมืองใหญ่ ๆ เช่นที่กรุงเทพมหานครประสบอยู่ในปัจจุบัน ความล้าหลังของภาคตะวันออกเฉียงเหนืออีกส่วนหนึ่งนั้นจะมาจาก การขาดพลังต่อรองทางการเมืองกับรัฐบาล ซึ่งโดยรูปแบบการปกครองที่ประเทศไทยนำมาใช้ในการปกครองประเทศนั้น เป็นรูปแบบการปกครองระบอบประชาธิปไตยแบบรัฐสภา ซึ่งให้ความสำคัญกับรัฐสภาว่าเป็นสถาบันทางการเมืองที่สำคัญที่สุดที่ประชาชนจะฝากความหวังไว้ แต่ทั้งนี้โดยข้อเท็จจริงความหวังที่ประชาชนฝากไว้กับรัฐสภา ก็ได้รับการสนองตอบเพียงบางกลุ่มหรือบางชุมชนเท่านั้น

ซึ่งมีความใกล้ชิดหรือเกี่ยวข้องกับผู้มีอำนาจหรือมีอำนาจต่อรอง แต่ถ้ากลุ่มหรือชุมชนใดขาดความใกล้ชิดกับผู้มีอำนาจ หรือขาดอำนาจต่อรองทางการเมืองแล้ว ก็จะไม่ได้รับการสนองตอบต่อความต้องการของกลุ่มหรือชุมชนตน ซึ่งงานส่วนนี้มองเห็นได้อย่างเด่นชัดก็คือในอดีตนั้นอำนาจทางการเมืองจะอยู่ที่ส่วนกลางนโยบายการพัฒนาประเทศของรัฐบาลก็จะมุ่งที่กรุงเทพมหานคร หรือส่วนกลางเป็นหลักใหญ่ ทำให้กรุงเทพมหานครมีความเจริญรุ่งเรืองมากทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง จนกระทั่งภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองเมื่อวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2475 จะได้ก่อให้เกิดวัฒนธรรมทางการเมืองว่าหม่าวันสังคมไทยประการหนึ่งที่สืบต่อมาจนถึงปัจจุบัน คือการมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งก็นับได้ว่าเป็นปรากฏการณ์ครั้งแรกที่รัฐบาลเปิดโอกาสให้ผู้แทนราษฎรที่ท้องถิ่นจากจังหวัดต่างๆ สามารถเข้ามามีบทบาทร่วมตัดสินใจของประเทศไทยและท้องถิ่นโดยมีเวทีระดับชาติคือ สภาผู้แทนราษฎรเป็นสถานที่ที่สร้างอำนาจต่อรอง หรือทำการแข่งขันทางการเมืองกับกลุ่มผู้นำส่วนกลาง หรือรัฐบาลในได้ นั้นหมายความว่านับตั้งแต่นั้นมาศูนย์กลางการต่อสู้ทางการเมืองในกรุงเทพมหานคร จะไม่ใช่ภาพสะท้อนของการเมืองเฉพาะภายในกลุ่มผู้นำในส่วนกลางอีกต่อไป

แต่จากการเปลี่ยนแปลงในครั้งนี้ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือก็ไม่สามารถจะละโอกาสจากการที่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในสังกัดซึ่งมีมากกว่าทุก ๆ ภาคในประเทศไทย เป็นพลังต่อรองกับรัฐบาล เพื่อกำหนดให้รัฐบาลต้องกำหนดนโยบายในการพัฒนาประเทศตามนโยบายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งคิดกับภาคใต้และภาคกลางที่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรน้อยกว่า เพราะทั้งภาคใต้ และภาคกลางเป็นภาคที่มีพลังต่อรองกับรัฐบาลได้อย่างเข้มแข็ง จนถึงขั้นสามารถที่จะกำหนดให้รัฐบาลกำหนดนโยบายสนองตอบต่อความต้องการของประชาชนภาคกลาง และภาคใต้ซึ่งทำให้ภาคกลางและภาคใต้มีความเจริญค่อนข้างสูงใกล้เคียงกรุงเทพมหานคร ไม่ว่าจะเป็นความเจริญทางด้านเศรษฐกิจ สังคม หรือการเมืองก็ตาม

มูลเหตุที่ภาคกลางและภาคใต้มีอำนาจต่อรองที่เข้มแข็งต่อรัฐบาลก็คือ การรวมกลุ่มกันของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดต่าง ๆ ของภาคกลาง และภาคใต้มีลักษณะที่เหนียวแน่นเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและส่วนใหญ่มักจะรวมอยู่ในสังกัดพรรคการเมืองเดียวกัน เช่น ภาคกลางสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรส่วนใหญ่ของจังหวัดในภาคกลางจะสังกัดพรรคชาติไทย ขณะเดียวกันในภาคใต้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรส่วนใหญ่ของจังหวัดต่าง ๆ ในภาคใต้จะสังกัดพรรคประชาธิปัตย์ ซึ่งการรวมกลุ่มในลักษณะเช่นนี้เองที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือไม่มีมาตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบัน ดังนั้น อำนาจต่อรองทางการเมืองกับรัฐบาลจึงมีน้อย เป็นผลให้การกำหนดนโยบายของรัฐบาลจึงไม่มุ่งไปสู่การพัฒนาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเท่าที่ควร ทำให้ภาคตะวันออกเฉียงเหนือจึงมีความล้าหลังกว่าทุกภาคในประเทศไทย ดังที่ให้เห็น

ดังกล่าวแม้กระทั่งงานปัจจุบันนี้ก็ตาม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีถึง 128 คน มากเป็นหนึ่งในส่วนของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมดของประเทศ แต่ก็ขาดความสอดคล้องกับรัฐบาล โดยเห็นได้จากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในคณะรัฐบาลทั้งสิ้น 11 คน จาก 49 ตำแหน่ง และเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเท่านั้น โดยดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเพียง 3 คน อีก 8 คน เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง คือ

1. นายสุวิทย์ คุณกิตติ ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม สังกัดพรรคกิจสังคม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดขอนแก่น
2. นายพิศาล มูลศาสตรสาทร ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม สังกัดพรรคความหวังใหม่ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดสุรินทร์
3. นายนิพนธ์ พร้อมพันธุ์ ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สังกัดพรรคประชาธิปัตย์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครราชสีมา
4. นายสังข์ทอง ศรีธเรศ ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ สังกัดพรรคความหวังใหม่ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดกาฬสินธุ์
5. นายอดิศร เพียงเกษ ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ สังกัดพรรคพลังธรรม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดขอนแก่น
6. นายพรเทพ เตชะไพบูลย์ ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม สังกัดพรรคประชาธิปัตย์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดบุรีรัมย์
7. นายเกียรติชัย ชัยเขาวรัตน์ ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม สังกัดพรรคความหวังใหม่ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดอุดรธานี
8. นายรักเกียรติ สุขชนะ ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข สังกัดพรรคกิจสังคม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดอุดรธานี
9. นายสวัสดิ์ สืบสายพรหม ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สังกัดพรรคความหวังใหม่ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดศรีสะเกษ
10. นายสุรศักดิ์ เทียมประเสริฐ ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี สังกัดพรรคความหวังใหม่ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี
11. นายสุทัศน์ เงินหมื่น ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย สังกัดพรรคประชาธิปัตย์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี

นอกจากนี้ ในจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือจากจำนวน 128 คน ยังสังกัดพรรคการเมืองต่าง ๆ ถึง 9 พรรคการเมือง เพราะเหตุนี้ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน การเกาะกันอย่างเหนียวแน่น จึงทำไม่ได้เพราะแต่ละกลุ่มแต่ละพรรคการเมืองต่างก็ต้องฟังและปฏิบัติตามนโยบายและมติของพรรคการเมืองที่ตนสังกัดเป็นสำคัญซึ่งก็แตกต่างกันไป เพราะฉะนั้นจึงทำให้อำนาจต่อรองทางการเมืองต่อรัฐบาลกรุงเทพมหานครจึงด้อยพลังลง

จากลักษณะดังกล่าว ที่ปรากฏให้เห็นตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบันของภาคตะวันออกเฉียงเหนือนี้เองจึงเป็นมูลเหตุจูงใจที่สำคัญยิ่งที่ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาว่า สภาพโดยทั่วไปและลักษณะการรวมกลุ่มของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นอย่างไร และอะไรเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลหรือ ส่งผลต่อการรวมกลุ่มของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นอกจากนี้ยังต้องการศึกษาให้ทราบถึงแนวโน้มในการรวมกลุ่มของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรภาคตะวันออกเฉียงเหนือในอนาคตอีกด้วย

โดยการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ได้คาดการณ์หรือตั้งสมมติฐานไว้ล่วงหน้าว่า ปัจจัยที่สำคัญที่มีอิทธิพลต่อการรวมกลุ่มของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือคือ อุดมการณ์ทางการเมือง ผลประโยชน์ทางการเมืองที่ได้รับและภาวะผู้นำทางการเมือง แต่ปรากฏว่าเมื่อได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์และตอบแบบสอบถามของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 107 คนก็สรุปได้ว่าโดยข้อเท็จจริงสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือส่วนใหญ่ที่ตอบแบบสอบถามและให้สัมภาษณ์ยอมรับว่า ปัจจัยในเรื่องของอุดมการณ์ทางการเมือง ผลประโยชน์ทางการเมืองที่ได้รับตลอดจนภาวะผู้นำทางการเมืองมีส่วนสำคัญต่อการตัดสินใจที่จะเลือกสังกัดพรรคการเมืองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทุกคน

แต่ในการรวมกลุ่มหรือสังกัดพรรคการเมืองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งมีจำนวนถึง 9 พรรคการเมืองนั้น ผลการวิเคราะห์ข้อมูลกลับปรากฏว่า ปัจจัยทั้ง 3 ประการดังกล่าวข้างต้นของแต่ละพรรคการเมืองทั้ง 9 พรรค ให้ความแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด พอที่จะสรุปได้ว่ามีความแตกต่างกันจนเป็นเหตุให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แต่ละคนเลือกที่จะเข้าสังกัดพรรคนั้น ๆ ตามที่เขาเห็นว่า ปัจจัยดังกล่าวสอดคล้องกับความต้องการของเขา และของบุคคลอื่นจนทำให้มารวมกันสังกัดพรรคการเมืองนั้น ๆ ดังกล่าว

ดังนั้น จึงน่าจะสรุปได้ว่าปัจจัยที่สำคัญที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจรวมกลุ่มของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือคงจะมีมากกว่าปัจจัยทั้ง 3 ประการดังกล่าว และก็คงจะเกี่ยวข้องกับสถานการณ์ทางการเมืองในขณะนั้นด้วย

สำหรับการศึกษาวิจัยในครั้งนี้จากข้อเท็จจริงต่างก็ทราบกันดีว่า หลังต่อรองทางการเมืองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้นมาจากการรวมกลุ่มอย่างเหนียวแน่นเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และมีจำนวนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งสังกัดพรรคการเมืองเดียวกันก็จะมีหลังต่อรองทางการเมืองสูง ซึ่งจะส่งผลให้สามารถที่จะมีอิทธิพลเหนือรัฐบาล และสามารถจะชักนำหรือเรียกร้องให้รัฐบาลต้องกำหนดนโยบายในการพัฒนาประเทศ เพื่อสนองตอบต่อกลุ่มของตนหรือชุมชนของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะฉะนั้นการที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือจะสามารถผลักดันให้รัฐบาลหันมากำหนดนโยบายการพัฒนาประเทศสนองตอบต่อความต้องการ และแก้ไขวิกฤตความเจริญที่ล้าหลังของภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้นั้น สิ่งสำคัญที่สุดสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือควรจะเร่งดำเนินการโดยเร่งด่วนก็คือ

1. การเร่งรัดให้ความรู้และความเข้าใจ กับประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือในเรื่องของการเมือง โดยเฉพาะให้เห็นถึงความสำคัญของการเลือกตั้ง โดยชี้ให้เห็นว่า ถ้าประชาชนเลือกตั้งได้ถูกต้องได้นักการเมืองที่ดีจะทำให้ชีวิตการเป็นอยู่ของเขาดีขึ้น และตัวผลการเลือกตั้งนั้นจะก่อให้เกิดความเป็นปรักแผ่นทางการเมืองด้วยแล้ว ก็ยังจะทำให้รัฐบาลมีความมั่นคงและสามารถบริหารงานให้เกิดผลดีแก่ประโยชน์สุขของส่วนรวมเป็นอย่างยิ่ง การเลือกตั้งที่จะก่อให้เกิดผลดังกล่าวได้ ประชาชนจะต้องมีความเข้าใจว่าพรรคการเมืองนั้น มีความสำคัญ และประชาชนจะต้องให้ความสำคัญมากต่อตัวบุคคลที่สมัครทั้งนี้ เพื่อว่าพรรคคนนั้นจะได้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนมากจนสามารถจะเป็นเสียงข้างมากในการจัดตั้งรัฐบาล เข้าบริหารประเทศได้ และตัวแทนของตนก็มีโอกาสที่จะเข้าดำรงตำแหน่งบริหาร ซึ่งสามารถจะผลักดันงบประมาณพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้อย่างเป็นกอบเป็นกำอันจะส่งผลให้ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความเจริญขึ้นทัดเทียมกับภาคอื่น ๆ

2. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือทุกคนจะต้องรณรงค์ต่อต้าน และหลีกเลี่ยงการให้อามิสสินจ้างแก่ประชาชนในการชักจูงมาใช้สิทธิเลือกตั้ง ทั้งนี้ เมื่อทุกคนมาชำระเงินซื้อเสียงแล้วการใช้จ่ายในการหาเสียงเลือกตั้งจะใช้น้อย เมื่อใช้น้อยบรรดาสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งโดยสภาพที่แท้จริงมีฐานะไม่ค่อยจะดีอยู่แล้วก็ไม่จำเป็นต้องไปพึ่งหาทุนสนับสนุนจากบุคคลอื่นจนทำให้ต้องอยู่ในอำนาจอันดีของผู้ให้ทุนสนับสนุนมานั้น เมื่อไม่อยู่ในอำนาจอันดีของบุคคลใดสมาชิกสภาผู้แทนเหล่านั้นจะมีอิสระทั้งความคิดและการกระทำอันจะส่งผลถึงการมีอิสระที่จะมารวมกลุ่มกันกับกลุ่มใด ๆ พรรคการเมืองใด ๆ ก็ได้ที่ทุกคนต่างมองเห็นว่า จะมีพลังต่อรองกับรัฐบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อผลักดันให้รัฐบาลกำหนดนโยบาย พัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนืออย่างจริงจังซึ่งในระยะเวลาไม่นานมานี้เคยมีข่าวถึงการรวมกลุ่มของ "อีสานกู้ชาติ" มาแล้วแต่ก็เจียบหายไปซึ่งก็น่าจะมาจากเหตุผลว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรส่วนใหญ่ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือยังต้องปฏิบัติตามผู้ให้การสนับสนุนอยู่

3. การยอมลดความคิดเห็นส่วนตัวบางประการของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยเฉพาะในเรื่องของการยอมรับความรู้ความสามารถของบุคคลอื่น ซึ่งความคิดเห็นนี้เป็นเหตุผลสำคัญที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือด้วยกัน ส่วนใหญ่จะไม่ยอมรับถึงความรู้ความสามารถของบุคคลอื่น ต่างก็มองว่าตนเองก็เป็นหนึ่งเช่นกัน เพราะฉะนั้นจึงทำให้มาร่วมกันได้ยาก เพราะต่างคนก็ต่างไม่ยอมเป็นรองใครทั้ง ๆ ที่ก็รู้จักทุกคนว่า ถ้าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือรวมกันได้อย่างเหนียวแน่นและเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันเมื่อไหร่แล้ว รัฐบาลที่บริหารประเทศก็จะเป็นของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือค่อนข้างจะแน่นอน

4. การช่วยเหลือและสนับสนุนซึ่งกันและกันของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือก็เป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่จะทำให้มีการรวมกลุ่มกันได้อย่างเหนียวแน่นทั้งนี้ต้องหลีกเลี่ยงการให้ร้ายโจมตีกันและกันเพราะจะทำให้ประชาชนเกิดความเบื่อหน่ายในการออกมาใช้สิทธิเลือกตั้ง เพราะมองว่าผู้ที่เสนอตัวเป็นตัวแทนของเขาเหล่านั้น ไม่มีบุคคลใดเป็นคนดีเลยและความเบื่อหน่ายดังกล่าวของประชาชนนี้เองจะเป็นช่องทางให้บุคคลอื่นมาใช้จ่ายเงินหรือสิ่งของซื้อเสียงของประชาชนให้เลือกเขาเองได้

5. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือทุกคนจะต้องหาวิธีการ และเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วม และมีบทบาทสำคัญในการกำหนดนโยบายในการบริหารประเทศอย่างแท้จริง โดยเฉพาะการส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มกันเป็นชมรมเป็นสมาคม ฯลฯ ทั้งนี้เพราะประชาชนดังกล่าวจะมีพลังอำนาจสูงในการจะตัดสินใจ วิศวที่เหมาะสมจะเป็นตัวแทนของเขาเหล่านั้น โดยเขาจะมองว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนที่ทำหน้าที่ตามนโยบายที่เขา กำหนดไว้ได้ก็จะได้รับการสนับสนุนให้เป็นตัวแทนในโอกาสต่อ ๆ มา แต่ถ้าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนใดไม่ทำตามนโยบายที่ประชาชน กำหนดไว้ปฏิบัติในสมัยต่อ ๆ มา ก็จะไม่ได้รับการสนับสนุนให้เป็นตัวแทนของเขา ซึ่งจะส่งผลให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทุกคนต้องทำตามนโยบายที่ประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือกำหนดไว้ปฏิบัติให้เกิดผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพโดยหรือคาดหวังในการจะได้รับการสนับสนุนให้มาเป็นผู้แทนราษฎรในสมัยต่อ ๆ มา ถ้าเป็นเช่นนี้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือจะมารวมกันอย่างเหนียวแน่นเพื่อผลักดันให้นโยบายที่ประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมอบหมายมาให้บรรลุผลสำเร็จโดยอัตโนมัติเอง

6. ในส่วนของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือทุกคน จะต้องทำตัวให้เป็นที่เข้าใจว่าเป็นตัวแทนของประชาชนทั้งประเทศ มิใช่เป็น ส.ส. เพียงแต่เขตใดเขตหนึ่ง การสร้างผลงานและสร้างศรัทธาให้กับประชาชน ควรเน้นเพื่อผลประโยชน์ของส่วนรวมทั้งประเทศเป็นหลัก โดยเน้นให้ความสัมพันธ์กับพรรคการเมืองที่ตนสังกัด ว่าเป็นผู้นำผลงานมาสู่ประชาชน มากกว่าที่จะเน้นตัวบุคคล ที่ถือว่าเป็นผลงานของตัวเองเฉพาะเท่านั้น ซึ่งถ้าปฏิบัติได้ในลักษณะเช่นนี้ ก็จะเป็นการลดความรู้สึกที่

ประชาชนผูกพันต่อตัวบุคคลลงได้ และจะทำให้ประชาชนหันมาให้ความสนาใจนโยบายของพรรคการเมืองมากขึ้น และสุดท้ายเมื่อการพัฒนาการเมืองไปถึงจุด ๆ หนึ่ง พรรคการเมืองจะเป็นทางเลือกของประชาชนในที่สุด และเมื่อนั้นภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ก็คงจะมีพรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่งที่เป็นตัวแทนของประชาชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เช่น ภาคอื่น ๆ อย่างแท้จริง และประโยชน์ที่ได้ตามมาก็คือ ความเป็นเอกภาพการรวมกันอย่างเหนียวแน่นของ ส.ส. ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อันจะส่งผลต่อการมีอำนาจต่อรองกับรัฐบาลในที่สุด

7. ในการเลือกตั้ง ที่จะมีขึ้นทุกครึ่งในส่วนของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทุกคนต้องช่วยเหลือกันสอดส่องดูแลผู้สมัครคนอื่น ๆ โดยเฉพาะผู้สมัครซึ่งมาจากต่างถิ่น ที่มีข่าวปรากฏว่าจะมีการนำเงินมาซื้อเสียง โดยต้องร่วมมือกันต่อต้าน และขึ้นศาลตลอดจนชี้ช่องทางให้เจ้าหน้าที่บ้านเมืองได้รู้เห็นและดำเนินการตามกฎหมายอย่างจริงจังและถึงที่สุด มิช้าว่าเมื่อรู้ว่าผู้สมัครคนใดที่มีฐานะดีและมีแน่วแน่มั่นจะนำเงินมาซื้อเสียงก็เข้ามารวมกลุ่มด้วย ทั้งนี้เพื่ออาศัยเงินสนับสนุนจากบุคคลนั้น โดยมุ่งหวังเพียงโอกาสที่จะได้รับการเลือกตั้งเพียงเท่านั้น ซึ่งถ้าทุกคนต่อต้านการซื้อเสียงจากบุคคลดังกล่าวอย่างจริงจังแล้ว ในอนาคตคาดได้ว่าผู้สมัครประเภทนี้จะหมดไป นอกจากนี้ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เอกทุกคนต้องทำความเข้าใจกับประชาชนอย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง เพื่อปลูกฝังให้ประชาชนเกิดความรู้สึก และเข้าใจในผลเสียที่เกิดขึ้นจากการที่ผู้สมัครนำเงินมาซื้อเสียงและการปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งตามเงินที่ได้รับมาว่า ผลเสียในระยะยาวก็คือ การขาดความผูกพันและความจริงใจของผู้สมัครคนนั้นที่มีต่อประชาชน เพราะเมื่อเขาได้เป็น ส.ส. แล้ว แน่แน่นอนก็หลีกเลี่ยงไม่พ้นที่จะถอนทุนคืน ซึ่งปรากฏให้เห็นเป็นตัวอย่างมากมายในอดีตที่ผ่านมา การจะมารวมกันเป็นกลุ่มก้อนเพื่อสร้างพลังผลักดันงบประมาณพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ก็ไม่มี

8. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือทุกคน จะต้องมาร่วมมือกันผลักดันให้มีการออกกฎหมายให้การเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นทุกระดับ อาทิ เช่น สมาชิกสภาเทศบาล สมาชิกสภาจังหวัดให้ผู้สมัครต้องสังกัดพรรคการเมือง ทั้งนี้เพื่อที่จะเป็นการปลูกฝังให้เกิดการพัฒนาระบบพรรคการเมืองให้เกิดขึ้นในความรู้สึกของประชาชน แทนความผูกพันในเรื่องของตัวบุคคล ซึ่งถ้าสามารถทำเช่นนี้ได้ การทำงานจะเกิดการประสานกันตั้งแต่ระดับท้องถิ่นมาจนถึงระดับชาติ และเป็นไปขนานแนว-ทางเดียวกัน เพราะนักการเมืองในระดับท้องถิ่น และในระดับชาติจะมีโอกาสเป็นบุคคลที่สังกัดพรรคการเมืองเดียวกันค่อนข้างมาก การดำเนินงานตามนโยบายของพรรคการเมืองก็จะสะดวกและเป็นรูปธรรมได้อย่างเห็นเด่นชัดโดยง่าย เพราะฉะนั้นการนำซึ่งงบประมาณในการพัฒนาประเทศจะเป็นไปขนานแนวทางเดียวกัน สอดคล้องกับความต้องการของแต่ละท้องถิ่นเป็นอย่างดี และยังมิให้เกิดประโยชน์

สูงสุด เพราะนักการเมืองที่ได้รับการคัดเลือกเข้ามาจะไม่ต้องคำนึงถึง การถอนทุนหรือการหารายได้ สะสมไว้เพื่อการเลือกตั้งในโอกาสต่อ ๆ ไป เพราะทุกอย่างพรรคการเมืองที่เขาสังกัดจะเป็นผู้กำหนด ำให้ทุกประการ

9. ความจริงใจและความร่วมมือกันอย่างมีจิตสำนึกร่วมกันว่าทุกคนเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีภาระหน้าที่หลักในการพัฒนาความเจริญในทุก ๆ ด้านของภาคตะวันออกเฉียงเหนือโดยลดความรู้สึกผูกพันกับพรรคการเมืองที่ตนสังกัดกันเล็กน้อยลง ก็จะเป็นอีกแนวทางหนึ่งที่จะ ส่งเสริมความเป็นเอกภาพและความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ของ ส.ส. ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้ เป็นอย่างดี โดยทุกคนจะต้องยอมรับถึงความเจริญที่ล่าช้าในทุกด้านของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เมื่อ เปรียบเทียบกับภาคอื่น ๆ ก่อนว่ามูลเหตุที่เป็นเช่นนี้ เพราะภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ขาดพลังอำนาจ ทางการเมืองที่จะต่อรองกับรัฐบาล ได้ เพราะขาดความร่วมมือกันของ ส.ส. ในภาคอย่างจริงจัง และมีเอกภาพ เพราะ ส.ส. แต่ละคน ต่างมีกลุ่มบุคคลหรือพรรคการเมืองที่สังกัด กำกับดูแล อย่างไม่มีความเป็นอิสระทั้งงานด้านความคิดและการปฏิบัติ ต้องทำตามคำสั่งของผู้ให้การสนับสนุน เพื่อหวังว่าจะได้รับการสนับสนุนในภายภาคหน้าหรือตลอดไปอันจะส่งผลให้ตัวเองได้กลับมาเป็น ส.ส. อีกครั้ง หนึ่งซึ่งทุกคนจะต้องลดความรู้สึกที่เข้าใจเช่นนี้ให้หมดไป เพราะถ้าทุกคนทำให้อะไรประชาชนมีความรู้สึก ว่า ทุกคนอุทิศตนเพื่อความเจริญของภาคตะวันออกเฉียงเหนืออย่างจริงจังแล้ว การที่จะได้รับการสนับสนุน ำให้มาเป็นตัวแทนของเขาอีกครั้งหรือตลอดไปก็ไม่มีอะไรที่ยากเลย

10. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยเฉพาะบุคคลที่มีความพร้อมใน ทุก ๆ ด้าน ต้องมีความจริงใจในการแสดงตัวออกมาเป็นผู้ริเริ่มให้มีการรวมกลุ่มกันของ ส.ส. ในภาค ตะวันออกเฉียงเหนืออย่างจริงจังและจริงจัง โดยเฉพาะการต้องรู้จักการลดความรู้สึกที่คิดว่าตัวเองเป็น หนึ่งลงให้ได้ ต้องรู้จักการประนีประนอม กับผู้นำของ ส.ส. ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กลุ่มอื่น ๆ ทั้ง นี้ก็เพื่อประโยชน์โดยรวมของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งถ้าทำเช่นนี้ได้เอกภาพในการรวมกลุ่มของ ส.ส. ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือก็จะเกิดขึ้น และคงจะพัฒนาไปในรูปการรวมกันในรูปแบบพรรคการเมือง ใดพรรคการเมืองหนึ่ง อันจะเป็นพรรคการเมืองที่ทุกคนจะยอมรับว่าเป็นพรรคการเมืองตัวแทนของภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ เช่น พรรคประชาธิปไตยในภาคใต้ หรือพรรคชาติไทยในภาคกลาง เป็นต้น.